

SLOVENSKI NAROD

Letajo vsak dan popoldne izzemni nedelje in praznika. // Inerati do 80 peti vrti do Din 2. do 100 vrti do Din 2.50, od 100 do 300 vrti do Din 4. veči inerati peti vrti do Din 4. Popust po dogovoru, inerati davki posebej. // Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopis se ne vrača

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knjižna ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Gradišna ul. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, Celjsko uredništvo, Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; Podružnica uprave, Kocanova ul. 2, telefon št. 190 // ISENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENU GRADEC, Slovinski trg 5 // Poština hranilnica v Ljubljani št. 10.35L

Katastrofe na morju:

Prva jugoslovenska ladja potopljena

Ob angleški obali je zadel na mino „Carica Milica“ in se potopila — Posadka rešena — Prav tam so se poleg „Simona Bolivarja“ potopile še štiri ladje

New York, 20. nov. s. (Associated Press) Zrtev mine je postal večeraj ob angleški obali tudi jugoslovenski parnik „Carica Milica“ (6400 ton). Vsa posadka je rešena. „Carica Milica“ je eden naših največjih tovornih parnikov, ki je služil prekoatlantskemu prometu. Ladja je bila zrazena leta 1928 v slovti ladjedelnici Yarrow v Glasgowu in je imela 6390 brutoregistrskih ton, njena nosilnost pa je znašala 9980 ton. Razvijala je približno 10 do 12 vozlov na uro kakor običajno tovorni parnik. Na parniku je bilo okoli 60 moških posadke. Parnik je prevajal les. Bil je last Jugoslovenskega Lloydja.

Je rešenih. Ugotovljeno je, da so vse nesreče povzročile plavajoče mine, najbrže nemškega izvora. London, 20. nov. AA. (Havas): „Press Association“ poroča, da je italijanska ladja „Grazia“ zavožila na mino v nedeljo zjutraj 7 milj proč od obale. Ladja se je potopila v nekaj minutah. Eksplozija je zahtevala 5 človeških življenj. Dve ladiji sta pohiteli na kraj nesreče, ter rešili 29 ljudi. Reševalni čoln, ki je bil poslan od obale, bi bil moral izkrcati preživele brodolomce na obalo, sami pa so izrazili željo, da raje ostanejo na ladiji, ki jih je rešila 15 se jih je izkrcalo na jugovzhodni obali. Našli so tudi truplo nekoga člana posadke, ki je bil ubit zaradi eksplozije. Letala in reševalni čolni so poiskali kraj nesreče našli na niso ničesar drugega kot same razbitine ladje. Trupla ostalih žrtv niso našli.

ta parnik naletel na angleško mino Ker Velika Britanija ne krši prepisov mednarodnega prava, si pač ni mogoče misliti, da bi pomorski narod polagal mine v kanalih in plovih linijah, ki v veliki meri služijo njegovim lastnim ladjam. Poleg tega so vsi dokazi in tudi izjava kapitana „Kanada“ dokazali, da je njegov parnik naletel na nemško mino. Če angleška vojna ladja naletela na eno teh nastavljenih min, poteni to z nemške strani z zadovoljstvom poučarjajo kot velik uspeh nemškega orožja, če pa je potop-

ljena na ta način nevtralna ladja, potem z nemške strani trdijo, da je angleško minko polje. Dejstvo, da so valovi vrhli mnogo nemških min na angleško vzhodno primorje, nudi dokaz, da na nemški strani ilegalno postavljajo mine na prometnih linijah zapadnega dela Severnega morja. London, 20. nov. s. (Reuter) „Völkischer Beobachter“ označuje kot krivca za potopitev holandskega parnika „Simon Bolivar“ angleškega mornariskega ministra Churchillja.

Uporaba min v vojni Angleški strokovnjak o polaganju min v zvezi s haško pogodbo,

London, 20. nov. s. Angleški mornariški strokovnjak daje z ozirom na potopitve ladij po minah sledeče pojasnilo po angleškem radiu: Anglija, Francija in Nemčija so s haško pogodbo iz leta 1907 vezane glede načina uporabe min v primeru vojne. Ta pogodba določa, da smejo biti položene predvsem samo pritrdjene mine, ki morajo biti konstruirane tako, da postanejo neškodljive, čim se odrgajo. Plavajoče mine pa so dovoljene samo v takti konstrukcij, da postanejo neškodljive eno uro potem, ko so položene.

konih sploh v nobenem primeru ni dovoljena.

Plavajoče mine tudi ob belgijski meji

Bruselj, 20. nov. s. (Reuter) Ob belgijski obali so večeraj opazili več plavajočih min. Več jih je tudi eksploziralo. Ena ruina je eksplozirala pred pristaniščem v Ostendu, približno 3 milje od obale. Zračni pritisk zaradi eksplozije je bil tako močan, da so popokale šipe na mornariški bolnišnici v Ostendu.

„Vulcania“ preiskana

London, 20. nov. s. DNB poroča, da so večeraj angleške vojne ladje ustavile velik italijanski prekomorski potniški parnik „Vulcania“ in ga preiskale. To je že drugi primer, da so Angleži ustavili italijansko ladjo, kajti nedavno je bila preiskana tudi „Saturnia“.

Nove angleške čete pridejo na fronto

Angleški vojni minister bo imel danes po ogledu zapadne fronte vojno konferenco v Parizu — Po njegovi misli imajo Francozi najboljšo vojsko na svetu

London, 20. nov. AA. (Reuter) Vojni minister Hore Belisha je večeraj zapustil angleško fronto v Franciji, potem, ko je pregledal celo črto fronte, ki so jo zasedle angleške čete.

svoje obdobje za francosko armado, ki je po njegovem prepričanju najboljša na svetu.

Potopljena nemška podmornica

Pariz, 20. nov. s. Mala francoska vojna ladja „Admiral Mouchet“ (719 ton) je po hudi borbi pončič potopila nemško podmornico. Posadki ladje je bilo izraženo počestitveno priznanje.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 20. nov. AA. (Reuter) Večerašnje radno poročilo z bojišča se glasi: Dan imen, tu pa tam artilerijske delovanje. V zadnjih 4 tednih te naše mornarice zajela več tisoč ton blaga, namenjenega v Nemčijo.

Poldrug milijon vojakov v Italiji

Rim, 20. nov. s. (Reuter) Po uradnem italijanskem poročilu ostanejo štirje letnikci rezervistov, ki so bili v Italiji vpoklicani v avgustu na orožne vaje, še nadalje pod orožjem. Računajo, da je sedaj v Italiji pod orožjem skupno 1 in pol milijona vojakov.

Nesreča nemškega bombnika v Italiji

Rim, 20. nov. s. (Reuter) Pri Vidmu je v soboto zvečer padlo nemško bombno letalo. Dva člana posadke sta se rešila, dva sta se pa ubila. Letalci so izjavili, da so se izgubili v mečli. Ko jim je zmanjkalo bencina, so skočili vsi štirje s padali iz letala.

Finski spor z Rusijo

Riga, 20. nov. AA. (Stefani) Kakor poročajo iz Helsinkov, bo finski parlament razpravljal o finko-sovjetskih spornih vprašanjih na tajni seji. S finski strani poudarjajo, da sovjetsko-finska pogajanja niso dokončno prekinjena.

Smrt francoskega književnika

Rospor, 20. nov. AA. (Havas) Večeraj je umrl tu romanopisec Morris Renard, bivši podpredsednik francoskega književnega društva.

Iz notranje politike

O POGOJIH SKUPNEGA KONSTRUKTIVNEGA DELA objavlja dr. Ivan Majstrovic v „Narodnem listu“ daljši članek, katerega zaključuje „naslednjimi besedami: „Brez dvoma čaka težka naloga predstavnike današnjega režima v banovini Hrvaški, ker je od izpolnitve te nalge odvisen bodoči razvoj v banovini in državi. Pri izpolnitvi te naloge bi bila izmed vseh možnih napak najusodnejša, ako bi se smatralo, da se more v banovini Hrvaški obdržati današnji režim na izključno strankarski podlagi, ne da bi se našla širša politična platforma, ki bi omogočila sodelovanje in podpiranje rezijske politike tudi s strani onih elementov, ki se s režimom v strankarskem oziru ne morejo istovetiti. Naravna in logična podlaga za skupno konstruktivno delo mora biti samo v ideji državnega unitarizma, ki je služila kot temelj pri sklenanju sporazuma in na katerem je bil sporazum sploh mogoč. Vsako odmišljanje od te podlage bi pomenilo bojazen pred levčarskimi elementi, pomenilo bi konec sporazuma, in nihče si ne more predstavljati, kaj bi potem moglo slediti.“

JNS NA DELU Jugoslovenska nacionalna stranka se v zadnjem času posebno živahno udeležuje v Srbiji, Bosni in Južni Srbiji, kjer je pridela celo vrsto zborovanj in konferenc. Strankino tajništvo v Beogradu je razvilo veliko akcije zlasti v vzhodnih krajih države. V kratkem bo začela stranka izdajati svoje glasilo „Jugoslovenska otadžbina“, ki jo bo urejeval bivši narodni poslanec Mirko Došen. V Skoplju je bilo večeraj veliko zborovanje JNS. Otvoril ga je predsednik stranke Peter Zivković, ki se je prisotnim zahvalil za veliko udeležbo, nakar je govoril o notranjem političnem položaju, zlasti o sporazumu s Hrvači. Pri tej priliki je poudarjal, da je bila JNS vedno svesta svojim načelom, da je bila tudi skrbna pri prijateljstvu sporazuma s Hrvači, zavzemala pa se je tudi vedno za jugoslovensko edinstvo na zdravi podlagi. Nato sta govorila bivši ministri predednik Bogobuj Jevtić in podpredsednik stranke Jovo Banjanin. Govorilo je še več drugih govornikov ter je bil shod v miru zaključen.

DANES PRED 21 LETI se je izkrcala na obali jugoslovenskega Splitske zmagoslavna srbska vojska pod vodstvom majorja Stojana Trnkopecov. Tega dne je Split ob sivih uniformah srbske vojske videl tudi svojo lastno zmagov nad sovražno Avstrijo. Z junaki v sivih uniformah se je tako rekoč zmaslovnice vrnil tudi Splitčan dr. A. Trumbić, podprednik krške deklaracije, čigar prvo obelodnelo smrta so večeraj praznovali v Splitu v ekskluzivističnem hrvaškem duhu. Za današnje obelodnelo prihoda srbske vojske v Split je izdala „Narodna obramba“ proglas na vsa nacionalna društva s pozivom, da vse majhne skrbi in zadeve ne smejo oddaljiti nacionalistov od nreteklosti, v kateri smo bili vsi ene misli.

ENA VOJSKA — ENA MORNARICA! „Obnova hrvaške mornarice“ zagovarja — „Hrvatka straža“! Pričakovali smo, da bo zdaj po sklenjenem sporazumu, ko je ostalo ministru vojne in mornarice skupno, t. j. jugoslovensko, zagovarjala „Hrvatska straža“ ojačenje kr. Jugoslovenske mornarice, piše „Narodni list“ ter nadaljuje: „Znano je, kako smo se vsi upravičeno vznemirjali, če se je govorilo o srbski vojski. Rekli smo: To je skupna vojska Srbov, Hrvatov in Slovencev, torej jugoslovenska vojska. Za nas vsi mora biti samo ena vojska in ena mornarica ter ena aviacija, ki je srbska, hrvaška, slovenska, t. j. kr. jugoslovenska vojska, mornarica in aviacija. Če bi mi vsi skupaj napeli vse svoje sile, bi bile te še vedno oremajhne, da bi dosegle druge narode, ki so za svojo narodno otgambo dali nedoželjne žrtve.“

»SRAMOTNA AFERA« Z LEVI! Trogirski mestna občina zahteva »materialno odškodnino« — »sramotni kulturni sloine«, ki se je dogodili v noveletni noči 1. 1933 z odstranitvijo benediktin levov, ko so nacionalni Trogirani oskrbnili kulturo v kulturni dalmatinski Hrvaški. »Hrvatski dnevniki« zahteva resno in brezobzirno preiskavo in poročila, da bo trogirski občina skupno s samostanom Sv. Nikole po svojih pravnih razponih vložila tožbo proti »skramotiteljem«, ki so Trogiru d-bre pomisl. Zahtevala bo tudi povrnitev materialne škode, ki je bila ocenjena na dva milijona dinarjev.

Osrlb, 20. novembra, Pariz 9.845, London 17.375, New York 445.625, Bruselj 73.12, Milan 22.50, Amsterdam 236.50, Berlin 178.50, Stockholm 106.20, Oslo 11.20, Kopenhagen 86.05.

Kako se je potopil „Simon Bolivar“

Zadel je na mino — Po dveh eksplozijah so ga zagnili valovi — 100 smrtnih žrtev, mnogo ranjenih

London, 20. nov. s. (Reuter) V noči od sobote na nedeljo je holandski potniški parnik „Simon Bolivar“, ki je imel 8309 ton, blizu angleške obale naletel na plavajočo mino, ko je vozil po običajni redni plovi poti. Posledice eksplozije so bile strašne: parnik, ki je dobil na levem boku veliko luknjo, se je namah nagnil. Več ljudi je bilo ubitih in ranjenih mnoge pa je zračni pritisk vrget s krova v morje. Takoj so začeli z reševalno akcijo in so vkrcali potnike v reševalne čolne. Reševanje je bilo zelo težavno, ker je bilo morje hudo razburkano. Sredi reševanja pa je nastala še druga eksplozija, ki je zahtevala nove žrtve, kajti eksplozija je raznesla tudi reševalni čoln z vkrcanimi potniki.

vilo žrtev nesreče samo 100 in ne 140 ka kor je bilo prvotno javljeno. Med žrtvam je 44 Angležev. Izmed ranjenec, ki so morali biti prepeljani v bolnišnice, so jih 91 že odpustili. Holandski poslanik v Londonu je posetil ranjence v bolnišnicah.

Krivda in odgovornost

Amsterdam, 20. nov. s. (Reuter) V uradih parobrodnega društva kateremu pripa da parnik „Simon Bolivar“ izjavljajo, da je še prezgodaj govoriti o krivdi in odgovornosti glede katastrofe. Poudarjajo, da je treba najprej zaslišati vse očitvice nesreče, prav tako tudi počakati na poročila strokovnjakov. Po dose danjih poročilih, ki jih je prejela uprava parobrodnega društva, se zdi, da je parnik „Simon Bolivar“ po prvi eksploziji še lahko manevriral in bi se lahko rešil do kakega bližnjega pristanišča, toda druga eksplozija je napravila tako škodo, da se je parnik v kratkem času potopil.

Večeraj so ves dan prihajali pred družbi ne prostore ljudje in zbrala se je velika množica svojcev, znanec in prijateljev potnikov s „Simona Bolivarja“, ki so ne strpno pričakovali najnovejših vesti. Holandski potniki se bodo vrhli domov s posebnim parnikom v torek zjutraj.

Angleži o plavajočih minah

London, 20. nov. AA. (Reuter) Ob priliki katastrofe holandskega parnika „Simon Bolivar“ z uradne strani izjavljajo, da nemške podmornice polagajo več skupaj zvezanih min na linijah, ki jih uporabljajo trgovski parniki na zapadnem delu Severnega morja.

Ko se je potopil danski motorni parnik „Kanada“, so z nemške strani trdili, da je

Našli so še 40 žrtev London, 20. nov. s. (Reuter) Izmed pogrešanih potnikov s „Simona Bolivarja“ so jih našli še 40, tako da znaša skupno šte-

Trgovinski sporazum med Rusijo in Japonsko

V kratkem bo podpisana nova rusko-japonska trgovinska pogodba, ki pa po pariških vesteh ne bo vplivala na politične odnose — Senzacionalna vest japonskega lista — Določitev sporne meje med Mandžurijo in Mongolijo

Moskva, 20. nov. s. (Press Association.) V odločilnih ruskih krogih izjavljajo, da so preliminarna pogajanja za trgovinski sporazum med Rusijo in Japonsko končana in da bo v kratkem prišlo do sklenitve nove japonsko-ruske trgovinske pogodbe, ki bo uredila tudi položaj na Sahalinu. Tej novi pogodbi pripisujejo enako velik pomen, kakor sklenitvi premirja med Japonsko in Rusijo.

izključevali, da se med Japonsko in Rusijo ne bi vrtila tudi politična pogajanja. Znano je n. pr., da je rusko časopisje prav tako napadalo Nemčijo tik do sklenitve rusko-nemške nenapadalne pogodbe. Kar se tiče Japonske, se zahteva ta od Rusije, da opusti vsako vmešavanje na Kitajskem. Doselej ničesar ne kaže, da bi bila Rusija vojna to storiti. Nasprotno je znano, da Rusija še vedno pošilja Čang-kajskovi Kitajski tako orožje, kakor tudi tehnične strokovnjake; za kitajsko vojsko. Vsekakor kaže s tem Rusija vsaj namen, da japonsko-kitajsko vojno čimobli zavleče.

nice, hkrati pa naj bi Nemčija dobila pravico, da Vladivostok uporabi kot oporišče za svoje podmornice, ki bodo od tod napadale francoske in angleške trgovske ter vojne ladje na Daljnem vzhodu.

Moskva, 20. nov. AA. (Havas) Ljudski komisar za zunanje zadeve Molotov in japonski veleposlanik v Moskvi sta v imenu svojih vlad sklenila sporazum o sestanku in kraju poslovanja mešane komisije, v kateri bosta dva zastopnika sovjetske republike in mongolske narodne republike na eni strani in dva zastopnika Japonske in Mandžukua s druge strani. Naloga te komisije bo določiti mejo med Mongolijo in Mandžurijo v krajih, v katerih je bila ta meja dozdaj še sporna. Komisija bo v kratkem začela s delom. Ko bo svojo posel na kraju samem opravila, bo njen sedež preseljen v Harbin.

Pariz, 20. nov. s. (Havas) K vesteru o bližnji sklenitvi rusko-japonske trgovinske pogodbe izjavljajo v tukajšnjih političnih krogih, da ni verjetno, da bi taka pogodba vplivala tudi na rusko japonske politične odnose. Cilji ruske politike se sicer slej ko prej nejasni, dejstvo pa je, da rusko časopisje zadnje čase s nezmanjšanilo silo napada Japonsko zaradi njene politike proti Kitajski. Taki napadi ne bi

